

วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนากับการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. :

ศึกษาผ่านแนวคิดของพระพุทธะอิสระ*

สมศักดิ์ เงามาม**

วินัย ผลเจริญ***

(วันรับบทความ : 6 พฤษภาคม 2561 /วันแก้ไขบทความ : 23 มิถุนายน 2561 /วันตอบรับบทความ : 24 มิถุนายน 2561)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนากับการเมืองไทย : ศึกษาผ่านแนวคิดของพระพุทธะอิสระ” นี้ มีความมุ่งหมายที่จะ (1) ศึกษาวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาในการกล่าวอ้างเข้ามามีอำนาจทางการเมืองผ่านการรัฐประหาร (2) ศึกษาการนำวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาไปใช้กับการเมืองไทยภายใต้เงื่อนไขหรือบริบททางสังคมแบบใด (3) ศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการนำวาทกรรมเชิงศีลธรรมนั้นๆไปใช้เป็นอย่างไร โดยศึกษาผ่านบทบาทการเป็นแกนนำของพระสุวิทย์ ธีรธมโม (พุทธะอิสระ) ผ่าน www.youtube.com และหนังสือ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิเคราะห์ ในห้วงเวลาที่กลุ่ม กปปส. ออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล ซึ่งผลการศึกษาพบว่า (1) วาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาที่พุทธะอิสระนำมาใช้ในการเมืองมี 6 ชุดวาทกรรม ได้แก่ ก) วาทกรรมประชาธิปไตย (แบบไทยๆ) ข) วาทกรรมคนดีมีศีลธรรมแบบพุทธศาสนา ค) วาทกรรมความรักชาติ ง) วาทกรรมความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ จ) วาทกรรมต่อต้านการคอร์รัปชัน ฉ) วาทกรรมความเป็นอื่น (2) วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาและวาทกรรมอื่นๆ ถูกนำไปใช้ในเงื่อนไขหรือบริบททางสังคม ก) เงื่อนไขหรือบริบทที่สังคมถูกประกอบสร้างว่าเป็นสังคมที่ขาดศีลธรรม ข) เงื่อนไขหรือบริบทที่สังคมถูกประกอบสร้างว่าสถาบันหลักของสังคมไทยจะถูกทำลายด้วยระบอบประชาธิปไตย (3) ผลที่เกิดขึ้นจากการนำวาทกรรมเชิงศีลธรรมมาใช้กับสังคมไทยคือ ก) เพื่อผูกขาดการมีศีลธรรมและถูกนำมากล่าวอ้างในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ข) เพื่อสนับสนุนเรียกร้องให้กองทัพเข้ามาแทรกแซงอำนาจทางการเมืองผ่านการรัฐประหาร ค) เพื่อกล่าวอ้างในการทำลายระบอบประชาธิปไตยและสนับสนุนระบอบการเมืองที่ตรงข้ามกับประชาธิปไตย ง) เพื่อสร้างกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ให้กับสังคม

คำสำคัญ: วาทกรรม/ วาทกรรมเชิงศีลธรรมแบบพุทธ/ การเมืองไทย/ ประชาธิปไตย

*บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนากับการเมืองไทย : ศึกษาผ่านแนวคิดของพระพุทธะอิสระ”

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Moral Discourse of Buddhism and Thai Politics: A Case Study of Buddha Isara's Thought^{*}

Somsak ngowngam^{**}

Vinai Poncharoen^{***}

(Received Date : May 6, 2018, Revised Date : June 23, 2018, Accepted Date : June 24, 2018)

Abstract

This article aims to study: (1) a set of Buddhism's moral discourse which was used to seize the power by coup d'état, (2) social conditions or contexts in practicing a set of aforementioned discourses in Thai politics, and (3) its consequences. Researching documents was conducted in order to study the roles of Buddha Isara, the core leader of the People's Democratic Reform Committee (PDRC), such as Youtube videos, books, articles and relating researches. The results of the study are as follows: (1) There are six moral discourses of Buddhism which were used to claim the power through coup d'état: A) Thai style democracy discourse, B) good and moral man discourse, C) patriotism discourse, D) monarchy royalty discourse, E) corruption discourse, and F) otherness discourse. These discourses were used by Buddha Isara as a rationale for PDRC's movement. (2) There are two social conditions or contexts in practicing these discourses in Thai politics: A) Society was shown to be immoral as the impure government and politicians committed scandalous corruption, B) society was convinced that the major institutes of Thailand were undermined by democracy. Buddha Isara argued that democracy was inconsistent with Thai origin and would eliminate or diminish the importance of Thai institutes. (3) The consequences of practicing the discourses: A) The discourses were used to monopolize the domination over morality and assert political rationale for PDRC's movement, B) the discourses were applied to support the military intervention in the politics by staging a coup, C) the discourses were practiced in order to undermine democracy and patronize PDRC's opponents, and D) the discourses were used to establish the new principle for the society.

Keyword: Discourse/ Buddhism Moral Discourse/ Thai Politics/ Democracy

^{*} The Article Submitted in Partial Fulfillment of the thesis *Moral Discourse of Buddhism and Thai Politics: A Case Study of Buddha Isara's Thought*

^{**} MA Student, Master of Political Science Program in Politics and Governance, College of Politics and Governance, Mahasarakham University

^{***} Asst. Prof., College of Politics and Governance, Mahasarakham University

บทนำ

หากจะกล่าวถึงสังคมการเมืองไทยสิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถมองข้ามไปได้เลยนั้นคือศาสนา เพราะศาสนาเป็นรากฐานชั้นพื้นฐานของสังคมการเมืองไทย กล่าวคือศาสนามีบทบาทเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองเพราะศาสนาให้ความหมายกับสังคมในทุกๆด้าน อีกทั้งบทบาทของศาสนายังมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน เริ่มตั้งแต่พิธีเกี่ยวกับการเกิดจนถึงพิธีเกี่ยวกับการตาย ประกอบอาชีพ การใช้ภาษา เป็นต้น

เรายังถูกปลูกฝังอยู่เสมอว่าผู้อุปถัมภ์ค้ำจุนพุทธศาสนาให้รุ่งเรืองมั่นคงคือพระมหากษัตริย์ ไม่ใช่ชาวบ้านหรือประชาชนธรรมดา (วิจักขณ์ พานิช, 2558, น.148) ดังนั้นจินตนาการของพุทธศาสนาแบบรัฐจึงสอดคล้องกับอำนาจของสถาบันกษัตริย์และความเป็นชาติ อีกทั้งพุทธศาสนายังสามารถมีอิทธิพลทางการเมืองในเชิงศีลธรรมที่เหนือกว่า กล่าวคือในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกระบวนการแยกรัฐกับศาสนาออกจากกันแต่อยู่ในสถานะ “รัฐกึ่งศาสนา” พุทธศาสนาจึงคอยทำหน้าที่เป็นผู้นำกับดูแลศีลธรรมให้แก่รัฐและมักมองว่าบางแง่มุมของการเมืองแบบเสรีนิยมประชาธิปไตยเป็นภัยคุกคามต่อศีลธรรม ก็ด้วยเหตุว่าด้านหนึ่งศาสนาให้การสนับสนุนผู้ปกครอง ส่วนอีกด้านหนึ่งศาสนาให้การปลอบประโลมผู้ถูกปกครอง (ฟรังซ์วส์ ฮูตาร์ท, 2524, น.11) และศาสนายังถูกนำมาใช้กับสังคมการเมืองไทยในฐานะเรียกร้องให้อำนาจประชาชนอยู่ในศีลธรรมและ “เสียสละ” ซึ่งฟูโกต์เสนอว่าการเปลี่ยนแปลงลักษณะของอำนาจไปสู่อำนาจสมัยใหม่นำไปสู่การควบคุมผู้คนได้แน่นหนาขึ้น เพราะอำนาจสมัยใหม่มีคุณสมบัติแทรกซึมแผ่ซ่านเข้าไปถึงรายละเอียดทุกกิจกรรมของมนุษย์มากขึ้น และอำนาจที่ปรากฏออกมาให้เห็นจากการเชื่อมโยงวาทกรรมเข้ากับวัตรปฏิบัติทางสังคมเพื่อรองรับการควบคุมผู้คนในสังคม (มิเชล ฟูโกต์, 2558, น.5)

ดังนั้นการใช้อำนาจผ่านวาทกรรมในการให้ความหมายของคนที่มีศีลธรรมนั้นจึงมีส่วนเอื้อประโยชน์ต่อการสร้างชอบธรรมในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการปกครองหรือควบคุม กล่าวคือการใช้วาทกรรมเป็นการใช้ความรุนแรงกระทำต่อสรรพสิ่ง แต่ไม่ได้หมายถึงความรุนแรงที่ใช้กำลังบังคับแต่เป็นความรุนแรงที่วาทกรรมนั้นมีปฏิบัติการในการหยิบนัยและยึดยึดชดถ้อยความบางอย่างในการสื่อความหมายให้กับสังคม เช่น การปล่อยให้คนใช้สิทธิเสรีภาพตามอำเภอใจ บ้านเมืองวุ่นวาย โกลาหล เป็นต้น เมื่อคิดแบบนั้นจึงพยายามใช้ศีลธรรมแบบพุทธศาสนามากำกับประชาธิปไตยและปรากฏการณ์ที่น่าสนใจก็คือการที่มีพระสงฆ์ออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังในฐานะผู้นำมวลชนออกมาเคลื่อนไหวเรียกร้องซึ่งต่างจากอดีตที่พระสงฆ์จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อม นั่นก็คือการสั่งสอนตามคำสอนทางศาสนาเท่านั้น การเข้ามามีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในฐานะเป็นแกนนำมวลชนส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจในฐานะศีลธรรมที่เหนือกว่าประชาชนทั่วไป และส่งผลไปถึงข้ออ้างของการยึดอำนาจฉีกรัฐธรรมนูญในแต่ละครั้ง ก็ไม่พ้นเรื่องกำจัดคนเลว นักการเมืองชั่ว คอร์รัปชัน คนโกง ขาชาชาติ ฯลฯ บ้างก็ถูกใช้เพื่อยึดห้ามเสียงข้างมากจาก

การเลือกตั้งว่าโง่บ้าง ว่าบ้านนอกบ้าง ล้มเจ้า ถูกซื้อ ฯลฯ (วิจักษ์ พานิช, 2558, น.123) อย่างเช่น เหตุการณ์รัฐประหาร ปี 2549 ก็ล้วนแล้วแต่เป็นการกล่าวอ้างที่จะเข้ามาจำกัดอำนาจนักการเมือง ที่ฉ้อฉล ททุจริต คอร์รัปชัน โกงกิน ผ่านการเรียกร้องให้มีการถวายพระราชอำนาจคืนเพื่อให้ พระราชทานนายก และเหตุการณ์รัฐประหาร ปี 2557 ก็มีเหตุผลที่ไม่แตกต่างกันรวมไปถึงการปฏิรูป ประเทศก่อนเลือกตั้งด้วย ซึ่งเหตุการณ์รัฐประหารทั้ง 2 ครั้ง ล้วนแต่เป็นการโยกหาผู้ปกครองที่เป็น กลุ่มของคนดีมีศีลธรรมและคุณธรรม ผ่านการเรียกร้องของกลุ่มมวลชนที่ผูกขาดการเป็นคนดีตาม แบบพุทธศาสนา ซึ่งส่งผลให้ผู้ที่ไม่เห็นต่างถูกเตะออกจากกรอบของคนดีมีศีลธรรม

ดังนั้นการอ้างการปกครองโดยคนดีมีศีลธรรมจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาโดยเฉพาะการใช้ สถานะของพระสงฆ์ในการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยใช้หลักคำสอนของพุทธศาสนาและ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างพระสงฆ์กับประชาชน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้ แนวคิดเรื่องวาทกรรมของฟูโกต์เป็นแนวคิดหลักในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อหวังว่าจะสร้างความเข้าใจ การเกี่ยวกับการใช้วาทกรรมในบริบททางการเมืองไทยเพิ่มมากขึ้นและด้วยระยะเวลาที่จำกัดสำหรับ การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงใช้ระยะเวลาศึกษาในช่วงจากรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ถึง รัฐประหาร 22 พฤษภาคม 2557 เพราะช่วงเวลาดังกล่าวมีปรากฏการณ์การสร้างวาทกรรมเชิง ศีลธรรมที่ค่อนข้างชัดเจน

วิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) โดยใช้กรอบแนวคิดว่า ด้วยการวิเคราะห์วาทกรรม (discourse analysis) เอกสารที่ใช้ประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีทั้ง เอกสารขั้นต้น (primary sources) และเอกสารชั้นรอง (secondary sources) ในส่วนที่เป็นเอกสาร ขั้นต้นนั้นจะเป็นการศึกษวิเคราะห์จาก www.youtube.com ของพระสุวิทย์ ธีรธมโม (พุทธะอิสระ) ที่เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง เป็นหลัก ส่วนกรณีเอกสารชั้นรองนั้นประกอบไปด้วย หนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ งานวิจัย เป็นต้น ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารหลักฐานดังกล่าวข้างต้น และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามหลักการและแนวคิดเพื่อที่จะนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องตาม วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า พุทธะอิสระได้นำวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนามาใช้ในการ เคลื่อนไหวเรียกร้องทางการเมืองร่วมกับการใช้วาทกรรมอื่นๆ มาผสมผสานเพื่อให้เกิดความรู้ ความเชื่อ ขึ้นมาในสังคม และให้ภาพสังคมว่าเป็นสังคมที่ไม่ปรกติสุขผ่านวาทกรรมต่าง ๆ และนำไปสู่

การเรียกร้องให้นาศีลธรรมแบบพุทธมากำกับการเมือง และท้ายที่สุดก็นำไปสู่การร้องหาผู้ปกครอง คนดีมีศีลธรรมโดยการเรียกร้องให้กองทัพเข้ามาแทรกแซงการเมือง ซึ่งเป็นชนวนให้เกิดการยึดอำนาจ รัฐประหารของกองทัพ ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอต่อไปนี้

(1) ชุดของวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาที่พระพุทธอิสระนั้นกล่าวอ้างในการเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองผ่านการรัฐประหารมี 6 ชุดวาทกรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแยกวาทกรรมต่างๆ โดยใช้หลักเกณฑ์การสื่อสารทาง ภาษาและสัญลักษณ์ที่กล่าวอ้างหรือแสดงถึงความเป็นสถาบันที่มีอยู่จริงในสังคมไทยหรือความรู้ ความเชื่อที่คนในสังคมไทยให้การยอมรับและเคารพนับถือ ได้แก่ ก) วาทกรรมประชาธิปไตย (แบบไทย ๆ) โดยพุทธะอิสระให้เหตุผลว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มาอยู่ร่วมกันและพยายามหาสิ่งที่ดีงามเพื่อให้อยู่ ร่วมกันได้ นั่นก็คือกติกาชุดใดชุดหนึ่งบางสังคมเรียกกฎเกณฑ์ กฎหมาย ประชาธิปไตย ฯลฯ และไทย ถูกนำเอาประชาธิปไตยแบบฝรั่งมาใช้โดยไม่คำนึงถึงบริบทสังคมไทยและจะทำให้ประชาธิปไตยไทย เป็นแบบฝรั่งทุกอย่าง ดังนั้น “ไทยควรมีประชาธิปไตยแบบไทย ๆ ที่ต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม สถาบันและภูมิหลัง ไม่ควรเอาแบบประชาธิปไตยฝรั่ง ประชาธิปไตยที่ลอกฝรั่งมา ทำให้เป็นทุกข์ 80 ปี ที่ผ่านมา ไทยนำเอาประชาธิปไตยมาเป็นภาระ” เพราะประชาธิปไตยไม่ได้สร้างความสุขกลับมีความ ทุกข์หนักกว่าเดิมเพราะวิธีคิดแบบฝรั่งจะมาเปลี่ยนรากเหง้าของสังคมไทย องค์ประกอบของสังคมไทย ยังไม่เอื้อให้เกิดประชาธิปไตยแต่ก็พยายามตะกายไป เพราะเหตุนี้พุทธะอิสระจึงได้ออกมาที่แจ้งวัฒนะ (อิสรธรรม, 2016)

ข) วาทกรรมคนดีมีศีลธรรมแบบพุทธศาสนา ซึ่งพุทธะอิสระกล่าวว่า หลักการมีชีวิตที่ดีเพื่อ ความสุขและเพิ่มความสุขคือไม่ลืมน้ำที่ไม่ลืมน้ำที่ดื่มซึ่งประชาธิปไตยแบบฝรั่งไม่มีสิ่งนี้และเป็นสิ่ง ที่ทำลายรากฐานของเผ่าพันธุ์มนุษย์และชาติพันธุ์ไทย (อิสรธรรม, 2016) ประชาธิปไตยแบบฝรั่งที่ อ้างว่าสิทธิ เสรีภาพและประชาธิปไตย อำนาจในตัวเอง ไม่ใช่วิธีคิดแบบพุทธ (อิสรธรรม, 2016) และกล่าวอีกว่าเป้าหมายของตน คือ ทำให้บ้านเมืองที่สกปรกกลับมาใสสะอาดโดยเริ่มต้นที่ ศาสนา (อิสรธรรม, 2016) “เรามีอุดมการณ์สีขาวต้องการให้แผ่นดินสงบให้คนไทยอยู่ร่วมกันอย่างมี ชัยชนะไม่ใช่อยู่แบบแตกแยกและเอารัดเอาเปรียบกัน” นี่คือน้ำที่พูดทุกวันๆ ที่เวทีแจ้งวัฒนะ และที่เวที แจ้งวัฒนะมีการสวดมนต์เช้า-เย็น เพื่อต้านการสลายการชุมนุม (อิสรธรรม, 2016) พุทธเจ้าเป็น รากฐานของประชาธิปไตยคำสอนของพุทธศาสนาเป็นหลักการของประชาธิปไตยและการเมืองไม่ควร ถูกแยกออกจากศาสนา เพราะนักการเมืองจะขาดศีลธรรมไม่มีสำนึกรับผิดชอบ (อิสรธรรม, 2016)

ไม่เพียงแต่พุทธะอิสระเท่านั้นยังมีพระอีกรูปที่มีบทบาทในเวทีปราศรัยด้วยเช่นกัน กล่าวคือ ท่านจันทร์ ชื่นปราศรัยคู่กับพุทธะอิสระ และก่อนเริ่มการปราศรัยได้ให้มีการทักทายระหว่างมวลชน กับพุทธะอิสระด้วยคำว่า เจริญธรรม เจริญสุข และพุทธะอิสระก็กล่าวว่า “ท่านผู้รักชาติทั้งหลาย บ้านเมืองเราผิดปรกติเพราะคนไม่ปกติมาดูแลบ้านเมืองหน้าอินต๊ะกับปัญหาดังกล่าวเพราะทำให้เรา

ได้มาพบกัน” (ธรรมดีดี แล้วจะดี, 2556) และปราศรัยต่อว่านักการเมืองมักโกหกเสมอเพราะขาดศีลธรรม สมมติ ปัญญา “เราจมาช่วยกันปกป้องรักษาชาติช่วยขับไล่ทรราชคนโกหกให้ออกไปจากแผ่นดินนี้ให้หมด” อีกทั้งยังกล่าวว่า ตนไม่ได้มาช่วยพรรคประชาธิปัตย์แต่มาช่วยเพื่อนร่วมอุดมการณ์เพื่อกำจัดคนชั่วให้สิ้นแผ่นดินไทย (ธรรมดีดี แล้วจะดี, 2556) พุทธะอิสระยังกล่าวในเวทีปราศรัยที่ราชดำเนินว่า ทุกท่านทำในสิ่งที่ควรทำตามหลักศีลธรรมเพราะนักการเมืองทำผิดศีลธรรม ศीलคือสิ่งปรกตินักการเมืองทำผิดสิ่งปรกติ โกงกิน พวกเราจึงออกมาที่นี่ ธรรมคือเครื่องฟอกเครื่องล้างเมื่อนักการเมืองเลวๆ ที่มาย้ายบ้านเมือง เอาเปรียบประชาชน พวกตนจึงมารวมตัวกันเพื่อเอาธรรมะมาล้างเพื่อให้พวกเขาต้องออกไปอย่างตลอดกาล และยืนยันว่าการออกมาของ กปปส. ถูกต้องตามหลักศีลธรรม (WeLove Thai, 2556) พุทธะอิสระยอมรับว่าพระชันแดกไม่มีขันติ เพราะทนกับคนโกงไม่ได้ไม่สามารถสมาคมคึกกับคนโกงได้ พวกที่สนับสนุนรัฐบาลเป็นพวกกินหญ้าและอาจโดนหลอก (WeLove Thai, 2556) พุทธะอิสระยังกล่าวถึงตระกูลชินวัตรว่าตระกูลชินวัตรใช้เงินซื้อทุกอย่างที่ขวางหน้า พุทธะอิสระและมวลชนก็รักความยุติธรรมเพราะถ้าเป่านกหวีดผิดกฎหมายเราจะเขียนคำ่ว่า คนโกงออกไป ไม่รักชาติออกไป พวกตนจะใช้พลังเงิยบการกระทำของมวลชนไม่ผิดศีลที่ผู้ส่อเสียดเพราะมวลชนของตนพูดความจริง พระรู้ดีที่สุดว่าอะไรถูกอะไรผิดและต้องขึ้นทางชาวบ้านเพราะพระกินข้าวชาวบ้าน ถ้าไม่ทำเพื่อชาวบ้านแล้วจะอยู่ไปทำไม ชาวบ้านเขาโดนรังแกพระต้องออกมาช่วย มาช่วยชาติเพราะชาติอยู่ได้ ศาสนา จึงอยู่ได้ เพราะศาสนาต้องพึ่งพาชาติ (WeLove Thai, 2556) พุทธะอิสระกล่าวในเวทีแจ้งวัฒนะว่า อุตสาห์เอาผ้าเหลืองมาเสี่ยงเป้าหมายคือเพื่อสร้างสภาศีลธรรม คุณธรรมแห่งชาติ มาตรฐานศีลธรรมมาจากไหน คือมาจากผู้เจเนจบของศาสนาซึ่งพุทธะอิสระมีรายชื่ออยู่แล้ว (Buddha Isara, 2557) อีกทั้งพุทธะอิสระได้นำมวลชน กปปส. เดินตามถนนเพื่อล่ำรายชื่อเสนอกฎหมาย 3 ฉบับ ได้แก่ 1. สภาชาวนาและเกษตรกรแห่งชาติไทย 2. สภาพระราชบัญญัติศีลธรรมคุณธรรมแห่งชาติ 3. สภาจัดการพลังงานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของราชอาณาจักรไทย (MGR online VDO, 2557)

ค) วาทกรรมความรักชาติ สัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่เหมือนๆ กันทั้งของพันธมิตรฯ และ กปปส. คือ การใช้สัญลักษณ์ธงชาติไทยไม่ว่าจะเป็นผ้าผูกหัวหรือเชือกแขวนคอหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ดังที่พุทธะอิสระกล่าวว่า “การออกมาเคลื่อนไหวในครั้งนี้ไม่ได้ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อการเมืองเพื่ออำนาจ แต่ออกมาเพื่อความปลอดภัยของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และออกมาเพื่อปกป้องรักแผ่นดินอันเป็นสมบัติของบรรพบุรุษ” (อิสระธรรม, 2016) และยังกล่าวอีกว่าตนสู้เพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สู้เพื่อความสุขของคนในชาติไม่ได้สู้เพื่ออำนาจของใครไม่ได้สู้เพื่อพรรคการเมืองพรรคไหน สู้เพื่อประโยชน์ของพวกเราและลูกหลานและเพื่อให้ชาติอยู่รอด (อิสระธรรม, 2016) และยังกล่าวเพิ่มอีกว่าก่อนวันรัฐประหารมีการโทรศัพท์มาแจ้งล่วงหน้า ทหารรู้ว่าพุทธะอิสระทำเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรู้ว่าทำเพื่อบ้านเมือง ก่อนจะยุบเวทีจากรัฐประหาร พุทธะอิสระนำ

มวลชนสวตมณต์ ร้องเพลงชาติ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี (อิสระธรรม, 2016) พุทธอิสระได้ให้เหตุผลอีกว่าเหตุที่ออกมาเป่านกหวีดก็เพื่อเชิญให้ประชาชนออกมาเยาะๆ เสียงนกหวีดถือเป็นภาษาใจของคนที่รักชาติ รักแผ่นดินและรักในหลวงและใครจะมีอำนาจเกินคนในแผ่นดินไทยและราชวงศ์จักรีไม่ได้ (WeLove Thai, 2556) และหลังจากการรัฐประหารพุทธอิสระยังกล่าวว่าตนอยากให้มีการรัฐประหารมาตั้งนานแล้วและวันนี้ประยุทธ์ ก็ทำได้แล้ว ให้กำลังใจประยุทธ์และทหารและจะสร้างบรรยากาศปรองดองเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ชาติ (Buddha Isara, 2557) และพุทธอิสระยังกล่าวซ้ำอีกว่า “พวกที่คิดต้านกฎอัยการศึกเป็นพวกที่เห็นแก่ตัว ให้เห็นแก่ส่วนรวม เห็นแก่บ้านเมืองต้องเสียสละเพื่อให้บ้านเมืองเดินหน้า ขอบคุณทหารที่เสียสละออกมายึดอำนาจเพื่อบ้านเมืองถึงแม้จะไม่ใช่น้ำที่โดยตรงก็ตาม” (Buddha Isara, 2557)

ง) วาทกรรมความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เมื่อเรานึกถึงการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯ และ กปปส. สิ่งหนึ่งที่จะอยู่ในความทรงจำและจินตนาการออกมาได้โดยทันทีคือรูปพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 และสี่เสือที่มวลชนเอามาใส่เป็นสัญลักษณ์คือสี่เสือซึ่งเป็นสี่ประจำพระองค์ ร.9 อีกด้วย สัญลักษณ์ดังกล่าวถูกนำมาเป็นจุดเด่นในการต่อสู้เคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลและพุทธศาสนายังถูกนำมาอธิบายถึงความชอบธรรมของสถาบันกษัตริย์อีกด้วย กรณีตัวอย่างเช่น พุทธอิสระเดินผ่านผู้ชุมนุม กปปส. ที่ยืนอยู่ 2 ฝั่งถนน พร้อมทั้งถือรูปในหลวง ร.9 พร้อมทั้งพูดคำว่าสาธุ และพุทธอิสระยังได้กล่าวปราศรัยเกี่ยวกับการรักษากฎหมาย ม.112 ที่เป็นมาตราที่ปกป้องคุ้มครองพระมหากษัตริย์และราชวงศ์ และได้กล่าวว่าคนไทยหัวใจพระราช (Buddha Thailand, 2559) อีกทั้งพุทธอิสระได้กล่าวถึงวิถีคิดของตนเองอีกว่า “ฉันมีความรักในพระเจ้าอยู่หัว ศาสนาและแผ่นดินเราควรทดแทนบุญคุณแผ่นดิน อุปสรรคคือบททดสอบความรักนี้คือวิถีคิด” ในเวทีช่วงค่ำทุกวันมีสวตมณต์พร้อมทั้งร้องเพลงสดุดีมหาราชา ร้องเพลงชาติ นั่งสมาธิ พุทธศุทธธรรมและการเมือง (อิสระธรรม, 2016) และพุทธอิสระได้กล่าวเปรียบเทียบว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ยังไม่กล้าหัวเทาลัทธิทักษิณ เพราะลัทธิทักษิณจะมุ่งทำลายสถาบันไม่ได้รักในหลวงไม่ได้รักแผ่นดิน (WeLove Thai, 2556) รวมไปถึงการปราศรัยที่ได้นำมวลชนไปปิดศูนย์ราชการ โดยพุทธอิสระกล่าวว่าวันนี้ตนมาเพื่อเอาความรักที่มีต่อในหลวงออกมาแสดงความดีต่อแผ่นดินและขณะที่มวลชน กปปส. เดินขบวนเคลื่อนไหวมีการหยุดยืนตรงเพื่อเปิดเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติ (MGR online VDO, 2557) ขณะที่บนเวทีปราศรัยในวันที่เกิดการรัฐประหารพุทธอิสระได้กล่าวว่า “ลูก ๆ เอ้ย มาฟังทางนี้ มาฟังข่าวดี เพราะต่อไปนี้เราไม่ต้องสู้แล้วเพราะมีทหารกล้าของพระราชมาร่วมแล้วตอนนี้ทหารได้ทำการยึดอำนาจเรียบร้อยแล้ว เวลา 16.36 น. ในนามชื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยมีประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้นำ” พวกเราต้องเปิดทางให้ทหารทำงาน ทหารจะช่วยพุทธอิสระรักษากันเมืองในฐานะทหารกล้าของพระราช (Buddha Isara, 2557) พุทธอิสระได้ประกาศเจตนารมณ์ของตนเองว่าจะสลายทุกสี่เสือให้เป็นพลเมืองของพ่อ

ให้เป็นลูกที่น่ารักของพ่อ เราผู้มีหัวใจสีขาวที่มีจิตใจแก่กล้าต่อสู้เพื่อพระราชอำนาจเป็นที่รักยิ่ง เป็นสิ่งที่ภูมิโง่มาทหาไม่ทำให้เกิดหวัง (กล่าวทั้งน้ำตา) (Buddha Isara, 2557)

จ) วาทกรรมการต่อต้านคอร์รัปชัน ซึ่งพุทธะอิสระก็ได้กล่าวถึงการไม่เห็นด้วยกับการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลว่า “รัฐบาลและกลุ่มนักการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมักทุจริต คอร์รัปชัน โกงกิน ฯลฯ เพราะพวกเขาเหล่านั้นขาดศีลธรรม” ดังนั้นเป้าหมายของพุทธะอิสระและกลุ่ม กปปส. คือทำให้บ้านเมืองกลับมาสะอาดเหมือนเดิม (ปราศจากการโกงกินของนักการเมืองโดยการปฏิรูปด้านศีลธรรม) (อิสระธรรม, 2016) ซึ่งพุทธะอิสระและกลุ่มมวลหาประชาชนจึงได้มีแนวทางในการมาขับไล่รัฐบาลยิ่งลักษณ์

การคอร์รัปชันในความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่ายๆ คือการโกง ซึ่งคำว่าคอร์รัปชันในวรรณคดีของผู้วิจัยเป็นเพียงการเลี้ยงบาเล่เพื่อให้เป็นศัพท์ที่ฟังแล้วทันสมัยและไม่สื่อความหมายชัดเจนเกินไปเหมือนคำว่าโกง แต่การคอร์รัปชันส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้กับการโกงของรัฐ ซึ่งการคอร์รัปชันก็คือรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐโกง โกงในเรื่องของผลประโยชน์ด้านต่างๆ เช่นการโกงเชิงนโยบาย การโกงเชิงระบบกลไกของรัฐ เป็นต้น แต่การคอร์รัปชันไม่เพียงแต่เป็นการโกงของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายเดียวเท่านั้น องค์กรภายนอก บริษัทเอกชนหรือกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารจัดการภาครัฐต่าง ๆ ก็มีส่วนในการคอร์รัปชันด้วยโดยการยอมจ่ายค่าน้ำร้อนน้ำชา เงินใต้โต๊ะสินบน เงินจ่ายซื้ออิทธิพลหรือผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มอบให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้อำนวยความสะดวกในธุรกิจหรือกิจการต่าง ๆ ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การโกงหรือการคอร์รัปชันนั้นจะทำได้ง่ายกับระบอบการเมืองแบบปิด คือการที่สภาพการเมืองไม่เอื้อให้คนในกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและการคอร์รัปชันจะไม่ชอบระบอบการเมืองแบบเปิดที่ให้ประชาชนในทุกๆ ภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของภาครัฐ กล่าวคือการคอร์รัปชันเป็นรูปแบบของการสมประโยชน์ร่วมกันของคนกลุ่มเล็กๆ ฉะนั้นการคอร์รัปชันจึงเกิดขึ้นได้ลำบากในสภาพสังคมที่กลุ่มคนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสมประโยชน์ของความหลากหลาย ในยุครัฐบาลทักษิณ ชินวัตรกระทั่งถึงยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นช่วงที่ถูกกลุ่มทางการเมืองโจมตีจากหลาย ๆ ภาคส่วนว่าเป็นยุคที่มีการคอร์รัปชันรุนแรงและอื้อฉาว ไม่ว่าจะเป็นการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย การคอร์รัปชันเชิงระบบ ซึ่งการโจมตีรัฐบาลในเรื่องการคอร์รัปชันนั้นเป็นชนวนที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจของประชาชนต่อรัฐบาล เพราะการคอร์รัปชันในทุกรูปแบบก็คือการตัดโอกาสการเข้าถึงนโยบายและสวัสดิการของประชาชนที่พึงจะได้รับ ฉะนั้นการโจมตีรัฐบาลเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันจึงถูกนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลในทุกยุคสมัยรวมไปถึงรัฐบาลยิ่งลักษณ์ด้วย

ดังนั้นการคอร์รัปชันจึงถูกมองว่าเป็นการละเมิดศีลธรรมและถูกนำมาเป็นเงื่อนไขในการเคลื่อนไหวทางการเมืองและการล้มล้างรัฐบาลและระบอบประชาธิปไตย

ฉ) วาทกรรมความเป็นอื่น ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ต้นกำเนิดของความขัดแย้งทั้งหมดทั้งมวลที่เกิดขึ้นทั้งทางความคิดและทางปฏิบัติล้วนกำเนิดขึ้นมาจากความไม่พึงพอใจในผลประโยชน์หรือในทัศนะมุมมองที่แตกต่างและความไม่ลงรอยกัน ซึ่งความไม่ลงรอยกันนั้นถูกพัฒนาไปสู่ความรุนแรงในระดับต่าง ๆ ซึ่งความขัดแย้งและความรุนแรงจะเกิดขึ้นเสียมิได้เลยถ้าหากปราศจากการสร้างภาพให้เกิดความเป็นอื่นหรือเป็นชั่วตรงข้าม เพราะธรรมชาติของมนุษย์ล้วนมีความพยายามรักษาความเป็นพวกเดียวกันไว้เพื่อสร้างความปลอดภัยในการดำรงชีวิตในหลายๆ ด้าน ซึ่งความเป็นอื่นนั้นเองเป็นชนวนให้เกิดการสร้างภาพให้เกิดความเป็นพวกเขาและพวกเราและการถูกให้ภาพว่าเป็นคู่ตรงข้ามย่อมส่งผลให้เกิดการกระทำการบางอย่างเพื่อให้พวกเรามีสถานะ ความสำนึกรู้ผิดชอบชั่วดีที่สูงส่งกว่าพวกเขาและเพื่อให้พวกเขายอมจำนนในสิ่งที่ผิด ความขัดแย้งทางการเมืองไทยก็เช่นเดียวกันถ้าหากในสังคมการเมืองมีแต่พวกเราความขัดแย้งย่อมไม่ปรากฏขึ้นหรือแทบจะไม่มีเลย เพราะการจัดสรรผลประโยชน์จำต้องมีพวกพ้องเพื่อนฝูง แต่ในทางกลับกันซึ่งความเป็นจริงแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยว่าสังคมการเมืองจะมีแต่พวกพ้องเดียวกัน เพราะการจัดสรรผลประโยชน์ไปสู่กลุ่มคนในสังคมที่มีความต้องการหลากหลายย่อมไม่สามารถทำให้กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคมสมประโยชน์ด้วยกันทั้งหมด ดังนั้นการแข่งขันช่วงชิงและต่อรองผลประโยชน์ในสังคมจึงกำเนิดขึ้นพร้อมๆ กับการถูกสร้างภาพความเป็นอื่นระหว่างกลุ่มพวกเราและพวกเขา ดังที่พุทธะอิสระกล่าวว่า เป้าหมายสูงสุดในการออกมาเคลื่อนไหวเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. คือสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ ด้วยการให้ทุกคนวางตัวเป็นกลางทางการเมืองไม่เลือกข้างเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน (ธรรมดีดี แล้วจะดี, 2556) หรือคำกล่าวที่พุทธะอิสระขึ้นปราศรัยในหลายๆ ครั้งว่า “จะสลายมวลชนทุกสีเสื้อเพื่อให้เป็นลูกที่ดีของพ่อ” หรือคำกล่าวปราศรัยที่โจมตีนักการเมืองและรัฐบาลว่านักการเมืองทำผิดศีลธรรมโดยพุทธะอิสระได้ขยายความของคำว่าศีลคือสิ่งปรกติ ในเมื่อนักการเมืองทำในสิ่งที่ไม่ปรกติพุทธะอิสระและมวลมหาประชาชนจึงได้มารวมตัวกันของผู้มีศีลธรรมเพื่อขับไล่ทางการเมือง (WeLove Thai, 2556) ดังจะเห็นได้ว่าการสร้างความเป็นอื่นย่อมเกิดขึ้นได้ในทุกมิติของสังคม การสร้างภาพให้เกิดความเป็นอื่นหรือชั่วตรงข้ามย่อมนำไปสู่การกล่าวอ้างความสูงต่ำ ดีชั่ว ถูกผิด ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการสร้างความชอบธรรมในการกระทำการต่างๆ ของกลุ่มผู้มีอำนาจเพื่อที่จะปิดกั้นการมีส่วนร่วมของคนในสังคม ดังที่ วิจักขณ์ พานิช (วิจักขณ์ พานิช, 2558, น.14) กล่าวว่า การนำเอาความคิดความเชื่อในรูปแบบของชั่วตรงข้ามมาใช้อธิบายความจริงตามธรรมชาติของการเมืองแบบ ดี-ไม่ดี, ถูก-ผิด สุดท้ายแล้วมันจะผลักคนที่ไม่เห็นด้วยออกไปจากพื้นที่ของความจริง, ความดี, ความถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งวาทกรรมดังกล่าวข้างต้นพุทธะอิสระได้นำมาใช้ในการกล่าวอ้างในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส.

แบบร่วมกันผสมผสานเพื่อให้เกิดความรู้ความเชื่อแก่สังคมอย่างครอบคลุมเพื่อสร้างความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

(2) มีการนำวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาร่วมกับวาทกรรมอื่นๆ ไปใช้ในเงื่อนไขหรือบริบททางสังคมการเมืองดังนี้คือ

ก) เงื่อนไขหรือบริบทที่สังคมถูกให้ภาพว่าเป็นสังคมที่ขาดศีลธรรม เพราะเชื่อว่ารัฐบาลและกลุ่มนักการเมืองขาดศีลธรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันอย่างอื้อฉาว สิ่งซึ่งส่งผลให้คนในสังคมถูกให้ภาพว่าเป็นกลุ่มที่เห็นแก่ตัวและพวกพ้องไม่มีการเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวมมีการทุจริตคอร์รัปชันอย่างอื้อฉาวไม่ว่าจะเป็นประชาชน ข้าราชการ นักการเมือง ก็คือการประกอบสร้างให้คนในสังคมขาดศีลธรรม อีกทั้งการทุจริตคอร์รัปชันส่งผลไปสู่สภาพสังคมที่ไร้ซึ่งการพัฒนาจึงเกิดความไม่พึงพอใจของคนในสังคมและก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคมต่อเนื่องไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงและมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นไปเรื่อยๆ เนื่องจากคนในสังคมขาดศีลธรรมได้ก่อเหตุความวุ่นวายไม่เคารพกฎหมายบ้านเมือง ไม่เคารพความเป็นผู้นำ โดยใช้คำว่าประชาธิปไตยเข้ามาอ้างหาผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่ ธนพล อิวสกุล (2557, น.20) ได้เสนอประเด็นในการอ้างการรัฐประหารว่า เหตุผลในการรับรองการรัฐประหารนั้นพุ่งเป้าไปยังนักการเมืองโดยให้เหตุผลการเลือกตั้งและประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเหยื่อโดยตรง กล่าวคือ “เหตุที่ต้องรัฐประหารก็เพราะนักการเมืองคอร์รัปชัน เหตุที่นักการเมืองคอร์รัปชันก็เพราะต้องถอนทุนคืนจากการซื้อเสียงเลือกตั้ง เหตุที่มีการซื้อเสียงเลือกตั้งก็เพราะคนไม่ดี ไม่มีศีลธรรมและไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง” ทั้งนี้ก็เพราะว่าสังคมไทยถูกปลูกฝังจากระบบอนุรักษนิยมเก่าโดยปลูกฝังให้เชื่อตั้งแต่เริ่มแรกว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่ไม่ใสสะอาด เพราะนักการเมืองนักธุรกิจ ฯลฯ จ่ายเงินสินบน ซื้อสิทธิขายเสียง จ่ายค่าน้ำร้อนน้ำชา จ่ายเงินแลกซื้ออิทธิพล เพื่อแทรกกับการเข้าถึงการจัดสรรทรัพยากร และนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันในท้ายที่สุด เพราะต้องถอนทุนคืนจากค่าใช้จ่ายดังกล่าว อีกทั้งระบอบประชาธิปไตยก็ถูกให้ภาพว่าเต็มไปด้วยความวุ่นวาย เพราะให้สิทธิเสรีภาพมากเกินไป ใครไม่พอใจอะไรก็ออกมาเรียกร้อง ประท้วง เดินขบวน การให้สิทธิเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยมากเกินไปจนเกินขอบเขตความจำเป็นนำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงทางสังคมความเชื่อดังกล่าวยังส่งผลให้บางสิ่งบางอย่างที่อยู่นอกเหนือสนามประชาธิปไตยมีความน่าเชื่อถือสูงซึ่งเชื่อว่าประชาธิปไตยนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันมากเท่าไรสิ่งที่อยู่นอกเหนือสนามประชาธิปไตยก็มีความน่าเชื่อถือและความต้องการเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

ดังนั้นการปลูกฝังอุดมการณ์ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประชาธิปไตยทั้งหลายก็เพื่อเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับสิ่งที่อยู่นอกเหนือสนามประชาธิปไตยซึ่งสอดคล้องกับ อุเชนทร์ เชียงแสน (2550, น.352) ได้กล่าวว่า “การอ้างความชอบธรรมของการรัฐประหารว่าทันทีที่เกิดการรัฐประหารขึ้นผู้ก่อการรัฐประหารต้องการสิทธิธรรม (legitimacy) ซึ่งหมายถึงการที่ประชาชนยอมรับใน

ความชอบธรรมและสิทธิทางการเมืองของพวกเขาที่จะทำการปกครอง การรับรองของผู้นำทางศีลธรรมและผู้นำทางศาสนาจะช่วยให้ผู้ก่อการได้รับการยอมรับจากประชาชน”

ข) เงื่อนไขหรือบริบทที่สังคมถูกให้ภาพว่าสถาบันหลักของสังคมไทยจะถูกทำลายด้วยระบอบประชาธิปไตย เพราะประชาธิปไตยให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค แก่คนในสังคม ซึ่งพุทธอิสระเห็นว่าประชาธิปไตยไม่สอดคล้องกับรากเหง้าของสังคมไทยและประชาธิปไตยจะทำให้สถาบันหลักทางสังคมไทยหายไปหรือมีความสำคัญน้อยลง กล่าวคือระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคแก่ทุกคน ซึ่งสิ่งที่ประชาธิปไตยให้นั้นเป็นสิ่งที่สังคมเก่า (อนุรักษนิยม conservatism) เกิดความรู้สึกกลัวนั่นเอง ในขบวนการเคลื่อนไหวเรียกร้องของกลุ่ม กปปส. จึงไม่ได้เคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลที่ทุจริตคอร์รัปชันเพียงอย่างเดียวแต่ยังใช้ปฏิบัติการเชิงวาทกรรมให้ภาพว่าประชาธิปไตยจะเข้ามาทำลายสถาบันหลักๆ ของสังคมไทย (ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์) ที่เป็นทีเคารพของคนในสังคมและเป็นสิ่งที่คนในสังคมยึดมั่นในฐานะศูนย์รวมจิตใจและการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ก็พยายามสื่อให้สังคมรับรู้ว่าคุณสมบัติของตนเองออกมาเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องสถาบันหลักของสังคมไทยด้วย และเงื่อนไขของบริบทการเมืองดังกล่าวได้สอดคล้องกับสิ่งที่ธงชัย วินิจจะกุล (2556, น.40-45) เสนอไว้คือ “รัฐบาลเผด็จการของไทยไม่เคยปฏิเสธความชอบธรรมของประชาธิปไตย ไม่เคยปฏิเสธว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนและไม่เคยปฏิเสธความสำคัญของรัฐธรรมนูญ แต่พวกเขาเห็นว่าระบอบเผด็จการทหารเป็นรูปการของประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับสังคมไทยเป็นประชาธิปไตยแบบไทยๆ” และส่งผลให้ปริณิณทลที่อยู่นอกเหนือการเมืองได้รับความเชื่อถือสูง และสอดคล้องไปกับสิ่งที่ วิจักขณ์ พานิช (วิจักขณ์ พานิช, 2558, น.129) ได้เสนอถึงการปิดกั้นการขยายประชาธิปไตยว่า การกำหนดในรัฐธรรมนูญห้ามไม่ให้พระใช้สิทธิเลือกตั้งนอกจากจะขัดต่อการขยายสิทธิและโอกาสในการเลือกตั้งอย่างเป็นสากลแล้ว ยังเปิดช่องให้อำนาจการเมืองนอกระบบประชาธิปไตยดำรงอยู่ต่อไปได้ เมื่อไม่ได้รับสิทธิทางการเมืองเหมือนประชาชนธรรมดาทั่วไป การเมืองของพระจึงมีความไม่ธรรมดาและมีสถานะเป็นการเมืองหลังฉากมาโดยตลอด สถานะความไม่มีสิทธิทางการเมืองยิ่งทำให้เห็นเส้นแบ่งและกฎเกณฑ์ที่ใช้กับพระขาดความชัดเจน เมื่อพระได้รับสถานะ “ยกเว้น” การยกเว้นนั้นก็กลายเป็นสิทธิพิเศษให้กับพระในหลายๆ กรณีและการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองของพระอย่างไม่มีหลักเกณฑ์ดังนั้นเมื่อความสะอาดเรียบร้อยคือเป้าหมายทางศีลธรรมของรัฐการเก็บกวาดสิ่งสกปรกโสโครกก็ถูกใช้ในฐานะเครื่องมือทางการเมืองที่สำคัญในยุคปัจจุบัน

(3) ผลที่เกิดขึ้นจากการนำวาทกรรมเชิงศีลธรรมมาใช้กับสังคมไทยคือ

ก) วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาถูกนำมาใช้เพื่อผูกขาดการมีศีลธรรมและถูกนำมากล่าวอ้างในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. กล่าวคือ ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองในการต่อต้านรัฐบาลของกลุ่ม กปปส. นั้นจำเป็นต้องแสวงหาความชอบธรรม

ให้กับกลุ่มของตนเองและผลักความไม่ชอบธรรมให้ไปอยู่กับรัฐบาลเพื่อกลุ่มของตนเองจะได้ออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลอย่างเป็นเหตุเป็นผลทั้งนี้ก็เพื่อเป็นเกาะป้องกันปฏิกิริยาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคมทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. มีการกล่าวอ้างความมีศีลธรรมเหนือกว่าบุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะกลุ่ม กปปส. ที่ออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลที่อ้างว่ารัฐบาลทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งกล่าวถึงกลุ่ม กปปส. เป็นกลุ่มของคนที่ยึดมั่นไปด้วยคนดีมีศีลธรรมและมาเพื่อกำจัดเหล่าบรรดานักการเมืองเลวโดยใช้พลังของคนดีมีศีลธรรมมาขับไล่ ไม่เพียงแต่กล่าวอ้างว่านักการเมืองและรัฐบาลเป็นกลุ่มที่ไม่มีศีลธรรมเท่านั้นยังรวมไปถึงกลุ่มคนในสังคมที่ไม่เห็นด้วยกับกลุ่ม กปปส. ด้วย เพราะถ้าหากเป็นกลุ่มของคนดีมีศีลธรรมแล้วจำเป็นต้องออกมาขับไล่รัฐบาลเช่นเดียวกับ กลุ่ม กปปส. และการนำศีลธรรมแบบพุทธศาสนามาใช้สร้างความชอบธรรมในกลุ่ม กปปส. จะเห็นได้จากการที่มีพุทธะอิสระเป็นแกนนำในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. โดยพุทธะอิสระได้ใช้หลักคำสอนในเชิงพุทธศาสนามาใช้ในกระบวนการเคลื่อนไหวรวมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม กปปส. ด้วย ดังนั้นการนำความดีมีศีลธรรมในรูปแบบของพุทธศาสนามาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมและผูกขาดความมีศีลธรรมในการกระทำผิดกฎหมายจึงเป็นปัญหากับความยุติธรรม เพราะความเชื่อแบบศาสนาย่อมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยากหรือไม่สามารถนำความเชื่อในรูปแบบศาสนามาแลกเปลี่ยน ถกเถียง เพื่อหาตรรกะความสมเหตุสมผลและข้อตกลงที่ยอมรับกันได้ สุดท้ายอำนาจการตัดสินใจไปอิงอยู่กับความเชื่อในรูปแบบศาสนา ดังจะเห็นได้ว่าข้อเสนอของกลุ่ม กปปส. ล้วนเสนอให้การได้มาซึ่งรัฐบาลที่มีลักษณะเด่นด้านความเป็นคนดีมีศีลธรรมแบบพุทธศาสนา ดังที่วิจักษ์ พานิช (2558, น.123) กล่าวไว้ว่า “เมื่อสถาบันหลักทางสังคมขับเคลื่อนด้วยศีลธรรมแบบศาสนามาพร้อมกับเป็นศูนย์กลางของจักรวาลเช่นนี้ ก็เอื้อให้คนบางกลุ่มอ้างความชอบธรรมให้กับการมีอำนาจล้นเกินขอบเขตรัฐธรรมนูญตามไปด้วย ในนามของความดี พวกเขาจะละเมิดเสรีภาพใครก็ได้โดยอ้างว่าความเชื่อที่ดีงามของตนทำให้มีความเป็นคนเหนือคนอื่น”

ข) วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนามาถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนเรียกร้องให้กองทัพเข้ามาแทรกแซงอำนาจทางการเมืองผ่านการรัฐประหาร กล่าวคือในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ไม่เพียงแต่เป็นการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลเท่านั้นยังมีจุดมุ่งหมายอื่นๆ ร่วมด้วย ซึ่งจุดหมายปลายทางหลัก ๆ ก็คือการสร้างสถานการณ์ทางการเมืองเพื่อให้ทหารเข้ามาแทรกแซงทางการเมืองโดยการยึดอำนาจรัฐประหาร ซึ่งจะเห็นได้จากพุทธะอิสระประกาศชัยชนะบนเวทีปราศรัยในวันที่ทหารยึดอำนาจรัฐประหารว่า “เราชนะแล้ว เรามีทหารกล้าของพระราชามาช่วยแล้ว เราต้องเลิกทางให้ทหารเขาเข้ามาทำงาน” อีกทั้งยังมีประชาชนที่ให้การสนับสนุนทหารเข้ามาถ่ายรูปคู่กับทหาร มอบดอกไม้ อาหารและเครื่องดื่มให้กับทหารที่ออกมายึดอำนาจรัฐประหาร (Wikipedia, 2557) ทั้งนี้ก็เพราะเชื่อว่ารัฐบาลและนักการเมืองเลว ไม่มีศีลธรรม ดังนั้นการสนับสนุนให้กองทัพเข้ามายึดอำนาจรัฐประหารก็เพื่อเข้ามากำจัดเหล่าบรรดารัฐบาลและนักการเมืองเลวและ

เชื่อว่ากองทัพเป็นคนดีมีศีลธรรมเพราะเป็นคนของพระราชา ดังที่ประจักษ์ ก้องกีรติ (2560, น.51-52) กล่าวไว้ว่า ในทางการเมือง ความรุนแรงเชิงศีลธรรมมีความน่ากลัวกว่าความรุนแรงแบบกลไกอื่น ๆ เพราะฝ่ายที่ใช้ความรุนแรงมองว่าการกระทำของตัวเองเป็นสิ่งที่ถูกต้อง การใช้กำลังหรือความรุนแรงเป็นไปเพื่อพิทักษ์สิ่งดีงาม ผู้ใช้เป็นฝ่ายธรรมะ ความรุนแรงเชิงศีลธรรม ไม่ประนีประนอม ไม่อ่อนข้อและแก้ไขยาก เพราะมีมิติของอุดมการณ์และความเชื่อไม่ใช่แค่เรื่องผลประโยชน์ความรุนแรงทางศีลธรรมจึงน่ากลัวและปิดช่องทางการหาทางออกอย่างสันติ การเมืองแบบนี้จึงไม่เปิดช่องให้การประนีประนอมและต่อรองเพื่อหาทางออกอย่างสันติ

ค) วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาถูกนำมาใช้เพื่อกล่าวอ้างในการทำลายระบอบประชาธิปไตยและสนับสนุนระบอบการเมืองที่ตรงข้ามกับประชาธิปไตย กล่าวคือในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่าการใช้ศีลธรรมแบบพุทธศาสนาในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ล้วนให้ภาพหรือใส่ร้ายความเป็นประชาธิปไตยแบบสากล โดยเฉพาะแนวคิดที่ว่าประชาธิปไตยจะได้มาซึ่งนักการเมืองและรัฐบาลที่เป็นคนไม่ดีไม่มีศีลธรรม เพราะเชื่อว่าประชาธิปไตยเอื้อต่อการทุจริต คอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ ที่กลุ่มนักการเมืองกระทำการอย่างโจ่งครึ้ม ดังนั้นถ้าจะให้ระบบการเมืองหรือกลุ่มรัฐบาลเป็นกลุ่มของคนดีมีศีลธรรม ก็ควรหาผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่เป็นคนดีมีศีลธรรมมาปกครองบ้านเมืองโดยการแต่งตั้งคนดี ทั้งนี้ก็เพราะเชื่อว่าคนส่วนใหญ่ในสังคมไม่มีความสามารถพอที่จะเลือกคนดีผ่านการเลือกตั้งให้มาบริหารประเทศได้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการแต่งตั้งคนดีมีศีลธรรมจากกลุ่มของคนดีมีศีลธรรมด้วยกันเองหรือกลุ่มที่เปี่ยมไปด้วยศีลธรรม ฉะนั้นแล้วจึงไม่มีความจำเป็นที่จะใช้ประชาธิปไตยแบบการเลือกตั้ง เห็นได้จากกลุ่ม กปปส. เสนอให้มีนายกคนนอกหรือนายกพระราชทาน รวมไปถึงการขัดขวางการเลือกตั้ง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ BBC ไทย (2560) ได้รายงานในวาระครบรอบ 3 ปี รัฐประหาร ว่า ขณะนั้นทหารมีที่นั่งในสภานิติบัญญัติแห่งชาติถึง 143 ที่นั่ง จากทั้งหมด 250 และทหารยังดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีในขณะนั้นถึง 12 คน จากทั้งหมด 36 ตำแหน่ง และรัฐบาลทหารยังมีความแน่นแฟ้นกับสถาบันพระมหากษัตริย์โดยองคมนตรีกว่าครึ่งเป็นทหารถึง 13 คน ซึ่งการแต่งตั้ง สนช. ก็ล้วนไม่ได้ผ่านกระบวนการเป็นตัวแทนในการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย

ง) วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาถูกนำมาใช้เพื่อสร้างกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ให้กับสังคม กล่าวคือในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ระเบียบ แบบแผน กฎเกณฑ์หรือข้อกฎหมายในรูปแบบที่ผ่าน ๆ มายังถูกทำให้เชื่อว่าขาดหลักศีลธรรมแบบพุทธศาสนา ซึ่งเป็นกฎหมายที่ทำให้ทุกคนเกิดความเห็นแก่ตัว ทะเยอทะยานยาก ละโมบโลภมาก และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่รู้จักความพอดีพอประมาณ จึงเกิดการทุจริตคอร์รัปชันเต็มบ้านเต็มเมือง ดังนั้นจึงเกิดความพยายามกำหนดให้ศีลธรรมแบบพุทธศาสนาที่เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือยิ่งเข้ามากำกับหรือเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายและความสัมพันธ์ของคนในสังคมเพื่อสร้างคนดีขึ้นมา ซึ่งจะเห็นได้จากการกำหนดกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ขึ้นในสังคม โดยเฉพาะหลังการยึดอำนาจรัฐประหารของ คสช. โดยมีเป้าหมายคือ “การคืนความสุขให้กับ

คนในชาติ” แต่ในทางความเป็นจริงแล้วการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ล้วนเป็นการกำกวมจัดสิทธิเสรีภาพของคนในสังคมไทยมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นเครื่องคุ้มครองคณะรัฐประหารและเป็นการให้อำนาจกับคณะรัฐประหารในการควบคุมประชาชนไม่ให้มีการต่อต้าน ดังจะเห็นได้ว่าการรัฐประหารของ คสช. ได้มีการออกข้อกฎหมายหรือคำสั่งของ คสช. ต่าง ๆ มากมายและทำให้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 สิ้นสุดลงยกเว้นหมวดพระมหากษัตริย์ และห้ามประชาชนออกจากเคหสถานในเวลาที่กำหนด (wikipedia, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่ BBC ไทย (2560) รายงานในวันครบรอบ 3 ปี รัฐประหารว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ออกคำสั่งต่างๆเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยมาแล้วถึง 348 คำสั่ง ตั้งแต่ปี 2557 ซึ่งคำสั่งเหล่านี้ครอบคลุมปัญหาที่หลากหลายในสังคมไทยรวมไปถึงการกำหนดการส่งทอดอำนาจระยะยาวถึง 20 ปี ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และมีแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ไทยแลนด์ 4.0 รวมไปถึงรัฐบาลได้ควบคุมตัวผู้ฝ่าฝืนคำสั่ง คสช. 597 คน ในจำนวนนี้มี 82 คนถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ม.112 รวมไปถึงการออกพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ซึ่งนำมาใช้ปราบปรามผู้เห็นต่างทางการเมืองจำนวนมาก

อภิปรายผล

การรัฐประหารเกิดจากความไม่พึงพอใจและความคับข้องใจในการปกครองแบบประชาธิปไตย กล่าวคือรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยถูกมองว่าเป็นระบอบที่จะได้มานักการเมืองและรัฐบาลที่ทุจริต คอร์รัปชัน เพราะขาดศีลธรรมและคุณธรรม ซึ่งศิริโรตม์ คล้ามไพบูลย์ (2550, น.110) ได้เสนอถึงคุณธรรมไม่ใช่แก่นของประชาธิปไตยว่า “คุณธรรมไม่ใช่แก่นของประชาธิปไตย กล่าวคือ ผู้นำที่เป็นคนดีมีคุณธรรมเป็นอุดมคติความคิดทางการเมืองและระบอบการเมืองแทบทุกชนิดรวมทั้งสังคมชนเผ่าและด้วยเหตุนี้คุณธรรมและความสามารถของผู้ปกครองจึงไม่ใช่แก่นสารของประชาธิปไตย” ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ประเทศไทยก็มีความพยายามที่จะปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เมื่อประชาธิปไตยให้สิทธิและความเสมอภาคของคนเท่าๆ กัน จัดสรรทรัพยากรของประเทศเท่า ๆ กัน รวมไปถึงกระจายอำนาจไปสู่ส่วนต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลต่อความไม่พึงพอใจของกลุ่มผู้ที่เคยได้เปรียบในเรื่องสิทธิ เรื่องทรัพยากร เรื่องอำนาจ ฯลฯ ที่เมื่อก่อนมันไม่ได้กระจายแบบเท่าเทียมอย่างที่ประชาธิปไตยทำให้มันเป็น เมื่อประชาธิปไตยทำให้การจัดสรรแบบเท่าเทียมเกิดขึ้นจึงเกิดความไม่พึงพอใจและความคับข้องใจและพยายามแสวงหาวิธีที่กลุ่มของตนจะได้เปรียบเช่นเดิมกลับคืนมา

1. ปฏิบัติการเชิงวาทกรรม การพยายามหาข้ออ้าง (วาทกรรม) ต่าง ๆ นานา มาลบเลือนความชอบธรรมของระบอบประชาธิปไตย และหากมองย้อนกลับไปถึงระบอบประชาธิปไตยที่ถูกปลุกฝังให้เชื่อโดยไร้ข้อสงสัยว่า ระบอบประชาธิปไตยล้วนมีแต่ปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน ของกลุ่มนักการเมือง ฉะนั้นจุดต่างพร้อยตรงนี้จึงเป็นประเด็นที่ประชาธิปไตยถูกโจมตีได้ง่าย อีกทั้งผู้ที่

เสียเปรียบที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ยังได้ผนวกเอาจุดต่างพร้อยขึ้นมาเป็นประเด็นโจมตีเคลื่อนไหวเรียกร้องทางการเมือง จึงส่งผลให้เกิดการอ้างถึงการเมืองแบบศีลธรรมผ่านวาทกรรมและชุดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่สังคมการเมืองไทยเพื่อให้ภาพสังคมไม่อยู่ในภาวะปรกติสุข เพื่อเป็นชนวนในการนำไปสู่การแทรกแซงของกองทัพในการยึดอำนาจรัฐประหารและพยายามเสนอให้นำศีลธรรมแบบพุทธมากำกับกับการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พุโกต์ (มิเชล พุโกต์, 2558, น.5) ที่ได้เสนอว่า “การเปลี่ยนแปลงลักษณะของอำนาจไปสู่อำนาจสมัยใหม่นำไปสู่การควบคุมผู้คนได้แน่นหนาขึ้น เพราะอำนาจสมัยใหม่มีคุณสมบัติแทรกซึมแผ่ซ่านเข้าไปถึงรายละเอียดทุกกิจกรรมของมนุษย์มากขึ้น และอำนาจที่ปรากฏออกมาให้เห็นจากการเชื่อมโยงวาทกรรมเข้ากับวัตรปฏิบัติทางสังคมเพื่อรองรับการควบคุมผู้คนในสังคม” ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า สิ่งที่ พุโกต์ ได้เสนอถึงลักษณะอำนาจสมัยใหม่ที่ไม่ใช้ลักษณะอำนาจแบบกดขี่หรือแบบมอมเมา แต่เป็นอำนาจในการควบคุมผู้คนในสังคมขนาดใหญ่ผ่านการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อไม่ให้ต่อต้านรัฐ โดยการพยายามสร้างบรรทัดฐานทางสังคมให้สอดคล้องกับหลักการความเชื่อทางพุทธศาสนา เพราะพุทธศาสนาซึ่งคนส่วนใหญ่ในประเทศไทยให้การนับถือ ซึ่งการควบคุมคนส่วนใหญ่ก็จำเป็นต้องใช้ความเชื่อแบบพุทธศาสนาเข้ามาเป็นกฎเกณฑ์บางอย่างของรัฐในฐานะเป็นอำนาจการควบคุม ฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่าการพยายามจะนำความเชื่อทางพุทธศาสนาบางอย่างเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในทางการเมืองก็เพราะใช้เป็นเครื่องมือของรัฐในการควบคุมประชชนนั่นเอง ดังนั้นจึงเป็นการพยายามนำศีลธรรมของพุทธศาสนาเข้ามากำกับสังคมการเมืองนั่นเอง ซึ่งการใช้อำนาจรัฐในการนำความเชื่อแบบพุทธศาสนามาเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเพื่อสร้างความสูงส่งของรัฐในรูปแบบของรัฐศาสนาอีกทางหนึ่งด้วยเช่นกัน

2. ศีลธรรมแบบประชาธิปไตย การเมืองในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า คือการจัดสรรผลประโยชน์ต่างๆ ดังนั้นการจัดสรรผลประโยชน์ต่าง ๆ ในทางการเมือง ไม่ว่าจะรูปแบบการปกครองใดๆ ก็ตามล้วนมีการทุจริต คอร์รัปชัน ร่วมอยู่ด้วย เช่น การปกครองของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ไม่ใช่เพียงการปกครองที่ไม่มีการทุจริต คอร์รัปชัน ดีไม่ดีอาจมีการทุจริตคอร์รัปชันมากกว่ารัฐบาลประชาธิปไตยอีกเสียด้วยซ้ำ เพียงแต่รัฐบาลที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่ยอมให้มีหรือเปิดโอกาสให้ประชชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างโปร่งใสเท่านั้นเอง ซึ่งวิจักขณ์ (วิจักขณ์ พานิช, 2558, น.136) ได้เสนอความเป็นศีลธรรมในระบอบประชาธิปไตยไว้ว่า ประชาธิปไตยมันย่อมมีศีลธรรมในตัวของมันเองอยู่แล้ว เช่น ตัวแทนมีวาระ 4 ปี หรือระบอบการมีส่วนร่วมที่ให้ประชชนมีสิทธิที่จะร่วมลงชื่อถอดถอนนักการเมืองที่ไม่โปร่งใส หรือการทุจริต คอร์รัปชันต้องพิสูจน์ให้สิ้นสงสัยว่ามีการทุจริตจริงเป็นต้น และสุดท้ายที่เป็นเรื่องที่น่าเสียใจยิ่งก็คือปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบอบประชาธิปไตยไม่ได้ถูกแก้ไขด้วยระบอบประชาธิปไตยเอง แต่กลับถูกเลือกใช้วิธีที่ไม่เป็นประชาธิปไตยโดยการยึดอำนาจรัฐประหาร ทำให้ประชาธิปไตยต้องสะดุดลง ดังนั้นการกล่าวอ้างถึงสังคมศีลธรรมหรือนำศีลธรรมแบบพุทธศาสนาเข้ามากำกับสังคมการเมืองจึงเป็นแค่เรื่องที่ถูกผู้ที่เสียผลประโยชน์ในระบบการเมือง

การปกครองแบบเก่าพยายามเรียกร้องเสนอหาหนทางในการที่จะได้เปรียบจากระบบการปกครองนั้นเอง ไม่ใช่เป็นเรื่องของการหวังดีต่อชาติ บ้านเมือง หรือการเสียสละเพื่อส่วนรวมแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นการกล่าวอ้างเพื่อผลประโยชน์ที่จำเป็นต้องสร้างภาพหรือการใช้ปฏิบัติการเชิงวาทกรรมให้เห็นว่าเป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม อีกทั้งการเรียกร้องดังกล่าวยังจำเป็นต้องหาแนวร่วมเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือรวมไปถึงเป็นเครื่องปกป้องคุ้มครองตนเองด้วยเช่นกัน นั่นก็คือการใช้วาทกรรมต่าง ๆ ผสมผสานในการไปโน้มนำอยู่กับสถาบันหลักๆหรืออิงอยู่กับความเชื่อที่ผู้คนในสังคมให้การเคารพนับถือ ฉะนั้นเหตุผลในการปฏิเสธประชาธิปไตยที่แนบเนียนและแยบยลที่สุดก็คือการกล่าวอ้างให้ภาพประชาธิปไตยเป็นบ่อเกิดให้สังคมไม่ปรกติสุขและประชาธิปไตยจะเข้ามาทำลายสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และประเพณีอันดีงามของสังคมไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนากับการเมืองไทย : มีข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในอนาคต ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาวาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนากับการเมืองไทย : ศึกษาผ่านแนวคิดของพุทธะอิสระ ตามการศึกษาวิจัยครั้งนี้กล่าวได้ว่ามีข้อจำกัดในการวิจัย ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลที่นำมาศึกษาที่ผู้ศึกษาวิจัยไม่ได้เข้าไปร่วมอยู่ในเหตุการณ์หรือจดบันทึก เหตุการณ์ที่นำวาทกรรมเชิงศีลธรรมและวาทกรรมอื่น ๆ มาใช้ในทางการเมืองที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง และไม่ได้มีความใกล้ชิดสนิทสนมหรือรู้จักกับหลวงพ่อพุทธะอิสระเป็นการส่วนตัว เพียงศึกษาวิจัย บทบาทการเคลื่อนไหวทางการเมืองผ่าน www.youtube.com และศึกษาวิเคราะห์จาก หนังสือ เอกสาร งานวิจัย บทความ ที่เกี่ยวข้องที่ได้ใช้วาทกรรมเชิงศีลธรรมของพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง

2) ข้อจำกัดในการศึกษาประเด็นทางการเมืองต่างๆที่เป็นส่วนหนึ่งในการก่อการรัฐประหารที่ไม่ใช่เพียงแต่การใช้วาทกรรมเชิงศีลธรรมและวาทกรรมอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้ว แต่อาจเป็นผลกระทบจากการดำเนินโครงการนโยบายของรัฐบาลหรือใช้วาทกรรมอื่น ๆ ร่วมด้วย

3) ข้อจำกัดที่ยังไม่ได้ศึกษาผลกระทบต่อการใช้วาทกรรมเชิงศีลธรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในวงกว้าง ทั้งผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารและผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น เป็นประเด็นปัญหาและเป็นข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการศึกษาในลักษณะนำประเด็นอื่นๆมาประกอบด้วยการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปอีกด้วย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ไม่อาจศึกษาวิจัยให้ครอบคลุมได้เนื่องจากกรอบของการศึกษาครั้งนี้และขอบเขตของการศึกษามีอย่างจำกัด

บรรณานุกรม

- ธงชัย วินิจจะกุล. (2556). *ประชาธิปไตยที่มีกษัตริย์อยู่เหนือการเมือง: ว่าด้วยประวัติศาสตร์การเมืองสมัยใหม่*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- ธนพล อิวสกุล. (2557). *บทบรรณาธิการ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน. ฉบับที่, 12.
- ธนศักดิ์ สายจำปา. (2558). *ระบอบทักษิณ: ในฐานะผู้ปลดปล่อยความปรารถนาของคนในสังคมไทย*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน. ฉบับที่, 13.
- ธรรมดีดี แล้วจะดี. (2556). ทานจันทร์+หลวงปู่พุทธอิสระ ที่เวทีราชดำเนินนอก 8 พ ย 56. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2561. จาก <https://www.youtube.com/watch?v=ilweKYvobX0>.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2560). *ธรรมาธรรมะสงคราม ความรุนแรงเชิงศีลธรรม และอนารยะชัดขึ้น: การเมืองอัตลักษณ์ของ “คนดี” ในวิกฤตการเมืองไทย (2556-2557)*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2560). *รัฐประหารในศตวรรษที่ 21 สัญญาไม่เป็นสัญญาและความด้อยพัฒนาทางการเมือง*. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2561. จาก www.the101.world/thoughts/coup-in-21st-century/.
- พระไพศาล วิสาโล. (2552). *พุทธธรรม ศีลธรรมกับประชาธิปไตย. นิตยสารวิภาสาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวัฒนธรรม, ฉบับที่ 3*
- ฟรังซัวส์ ฮูตาร์ท. (2524). *ศาสนากับสังคมเอเชีย*. กรุงเทพฯ: กองบรรณาธิการปาจารย์สาร มูลนิธิเสถียรโกเศศนาคะประทีป.
- มิเชล ฟูกูต์. (2558). *ร่างกายใต้บังการ ปฐมบทแห่งอำนาจในวิถีสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- วิจักขณ์ พานิช. (2558). *รัฐ ธรรม นว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. (2550). *ปัญญาชน 14 ตุลา พันธมิตรและแอกติวิสต์ “2ไม่เอา” รัฐประหาร 19 กันยา รัฐประหารเพื่อระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.

- อิสระธรรม. (2016). นักวิชาการ ม.ธรรมศาสตร์ สัมภาษณ์หลวงปู่พุทธะอิสระ ณ วัดอ้อน้อย (ธรรมะอิสระ) จ. นครปฐม. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2561. จาก <https://www.youtube.com/watch?v=UFpgsQdeTDM>.
- อุเชนทร์ เชียงเสน. (2550). จารึกไว้ในยุคสมัยแห่งการ”รัฐประหาร. รัฐประหาร 19 กันยา รัฐประหารเพื่อระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- BBC ไทย. (2560). สามปีรัฐประหาร สื่อต่างชาติมองไทยอย่างไรบ้าง. สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2561. จาก <http://www.bbc.com/thai/international-%0A39996072%0A>.
- Buddha Isara. (2557). 09 มีนาคม 2557 หลวงปู่พุทธะอิสระ เวทีแจ้งวัฒนะ ช่วงค่ำ. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2561. จาก <https://www.youtube.com/watch?v=g5uNF1TE3eA>.
- MGR online VDO. (2557). หลวงปู่พุทธะอิสระนำมวลชน กปปส.แจ้งวัฒนะรณรงค์ล่ารายชื่อเสนอกฎหมาย 3 ฉบับ. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2561. จาก <https://www.youtube.com/watch?v=aGvBUo3i1aQ>.
- WeLove Thai. (2556). หลวงปู่พุทธะอิสระ บนเวทีมวลมหาประชาชน ราชดำเนิน. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2561. จาก <https://www.youtube.com/watch?v=dXGhqty43AE>.
- Wikipedia. (2557). รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 28 มีนาคม 2561. จาก http://2//th.wikipedia.org/wiki/ไทย_พ.ศ.2557.